

V Bruseli 29. septembra 2023
(OR. en, lv, pl, sk)

Medziinštitucionálny spis:
2021/0218(COD)

13188/23
ADD 1 REV 2

CODEC 1631
ENER 502
CLIMA 409
CONSOM 322
TRANS 363
AGRI 525
IND 481
ENV 1009
COMPET 896

POZNÁMKA K BODU I/A

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Návrh SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001, nariadenie (EÚ) 2018/1999 a smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, a zrušuje smernica Rady (EÚ) 2015/652 (prvé čítanie) – prijatie legislatívneho aktu = vyhlásenia

Vyhlásenie Belgicka

Belgicko uznáva, že v rámci úsilia o dosiahnutie cieľov Parížskej dohody je potrebné urýchliť energetickú transformáciu a postupne ukončiť využívanie fosílnych palív. Belgicko podporí prijatie smernice, chcelo by však vyjadriť obavy v súvislosti s výzvami, ktoré vyplývajú zo zvýšených cieľov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov uvedených v tejto tretej smernici o obnoviteľných zdrojoch energie. Vzhľadom na závažné demografické a zemepisné obmedzenia v kombinácii s existenciou veľkých klastrov energeticky náročných priemyslových odvetví je zjavné, že bude mimoriadne zložitá dosiahnuť predpokladané vnútroštátne príspevky podľa vzorca uvedeného v prílohe II k nariadeniu (EÚ) 2018/1999, a javia sa ako nedosiahnuteľné, najmä v časovom rámci

iba 7 rokov. To isté platí pre záväzné sektorové čiastkové ciele (týkajúce sa palív z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu v priemysle, doprave a vykurovaní a chladení), ktoré zrejme nie sú v súlade s nákladovo efektívnym dosahovaním našich cieľov v oblasti klímy. Bez ohľadu na tieto výzvy bude Belgicko naďalej konštruktívne prispievať k dosiahnutiu európskeho cieľa.

Vyhlasenie Írska

Írsko víta dohodu o aktualizácii znenia smernice o energii z obnoviteľných zdrojov a uznáva, že ciele v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030 musia byť ambiciózne. Dosiahnutie ambiciózných cieľov v relatívne krátkom časovom rámci si bude vyžadovať bezprecedentné úsilie všetkých v spoločnosti a je nevyhnutné, aby sa k nám na tejto ceste všetci pripojili.

Írsko zastáva názor, že nezohľadnenie všetkých dôsledkov výrazného zvýšenia cieľov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, ako je súčasné plnenie priebežných cieľov podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, bude kontraproduktívne.

Nezohľadnenie dôsledkov so sebou prináša riziko oslabenia podpory potrebnej na podporu energie z obnoviteľných zdrojov, keď sa verejné finančné prostriedky odklonia od potrebných investícií do energetických systémov členských štátov napriek tomu, že sa už dosiahol značný pokrok a vynaložili významné investície a bolo prisľúbených oveľa viac prostriedkov.

Cieľ v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030 v konečnom znení presahuje rámec toho, čo bolo pôvodne navrhnuté v rámci balíka Fit for 55. Vplyv zvýšeného cieľa v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a akékoľvek neúmyselné dôsledky sa nemusia naplno prejaviť, kým členské štáty nedokončia aktualizácie svojich návrhov národných energetických a klimatických plánov.

V nariadení o riadení energetickej únie sa stanovuje preskúmanie v reakcii na globálne hodnotenie v rámci Parížskej dohody z roku 2015. Írsko sa domnieva, že takéto preskúmanie nariadenia o riadení energetickej únie by bolo vhodným obdobím aj na preskúmanie fungovania predbežných cieľov a mechanizmov na zabezpečovanie súladu, ktoré majú členské štáty k dispozícii. Takéto preskúmanie môže vychádzať z analýzy uvedenej v aktualizovaných návrhoch národných energetických a klimatických plánov predložených zo strany členských štátov.

Vyhlásenie Lotyšska

Lotyšská republika zdôrazňuje význam rozvoja energie z obnoviteľných zdrojov s cieľom posilniť energetickú bezpečnosť a nezávislosť, zabezpečiť cenovú stabilitu, znížiť emisie skleníkových plynov a dosiahnuť ciele Európskej únie v oblasti klímy.

Lotyšsko podporuje návrh tejto smernice, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, a najmä dohodu, ktorá sa dosiahla v súvislosti s kľúčovými prvkami návrhu, ako sú odvetvové ciele, odvetvie vykurovania a bioenergia.

Lotyšsko vynaloží maximálne úsilie v záujme vykonávania všetkých potrebných opatrení na zvýšenie využívania energie z obnoviteľných zdrojov v odvetví dopravy a bude pracovať na zvýšení výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov s cieľom vytvoriť v Lotyšsku kapacity požadované na výrobu vodíka z obnoviteľných zdrojov. Lotyšsko sa však domnieva, že dohoda o cieľoch a povinnostiach stanovených v článku 25 týkajúca sa energie z obnoviteľných zdrojov, a najmä používanie vodíka v doprave, presahuje s ohľadom na vnútroštátnu situáciu Lotyšska jeho schopnosť vykonávať ju a dosiahnuť.

Lotyšsko pokladá za dôležité, aby sa pri stanovovaní požiadaviek v súvislosti s opatreniami na presadzovanie energie z obnoviteľných zdrojov prihliadalo na hospodársku a sociálnu situáciu, národné energetické bilancie a východiskovú situáciu danej krajiny.

Vyhlasenie Pol'ska

Pol'sko je jedným z najrýchlejšie rastúcich trhov s energiou z obnoviteľných zdrojov v Európe. V posledných rokoch rástla naša kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov exponenciálne, najmä v odvetví solárnej energie. S cieľom zintenzívniť rozvoj čistej energie sme vytvorili stabilný právny rámec a zaviedli náležité systémy podpory. Zjednodušenie a urýchlenie postupov vydávania povolení sú prvky návrhu, ktoré treba privítať, no na zabezpečenie toho, aby sa ciele uvedeného návrhu splnili, nestačia. Rýchle zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov v miere navrhovanej v zmenenej smernici o energii z obnoviteľných zdrojov a rast podielu zdrojov energie závislých od poveternostných podmienok vo výrobe energie ohrozujú stabilitu siete a celkovú energetickú bezpečnosť. Pol'sko neustále zdôrazňovalo, že energetickú transformáciu je potrebné realizovať takým tempom, ktoré je dosiahnuteľné a realizovateľné, pokiaľ ide o energetický systém a spoločnosť, a ktoré je priaznivé pre európsky priemysel. Ciele musia byť realistické a musia členským štátom umožňovať flexibilitu pri výbere vhodných nástrojov na ich plnenie.

Navyše vzhľadom na vplyv tohto návrhu nariadenia na energetický mix členských štátov a na vyplývajúce negatívne sociálne dôsledky zastáva Pol'sko názor, že právnym základom navrhovaného aktu by mal byť článok 192 ods. 2, písm. c) ZFEÚ.

Pol'sko preto navrhovanú revidovanú smernicu o energii z obnoviteľných zdrojov nemôže podporiť.

Pol'sko si tiež ponecháva negatívne stanovisko k celému balíku Fit for 55, v ktorom sa stanovujú nerealistické ciele a ambície a ktorý má významný vplyv na energetický mix členských štátov. Pol'sko zastáva názor, že väčšina balíka sa realizuje na nekorektnom právnom základe, čo vytvára nebezpečný precedens.

Vyhlásenie Slovenskej republiky

Slovenská republika považuje výšku celkového cieľa EÚ pre OZE v roku 2030 za veľmi ambicióznou, ktorú bude veľmi náročné dosiahnuť. S ohľadom na národný energetický mix a jeho rozvoj, Slovenská republika nevidí reálnu možnosť pre významné navýšenie svojich ambícií v tejto oblasti a zdôrazňuje, že prípadný dodatočný príspevok k cieľom OZE vypočítaný na základe nezáväzného vzorca uvedeného v prílohe II k nariadeniu EÚ 2018/1999 nemusí zohľadniť všetky relevantné skutočnosti na národnej úrovni a reflektovať tak skutočný potenciál pre rozvoj obnoviteľných zdrojov v krajine.

Aj keď považujeme ambiciózne ciele v doprave a pri vykurovaní za náročné dosiahnuť a existuje riziko ich nenaplnenia, Slovenská republika vyvinie úsilie aj prostredníctvom nastavenia cieľov a opatrení v NECP pre ich dosiahnutie.

Výhradu máme aj k riešeniu podpory výroby vodíka z nízkouhlíkových zdrojov, ktorá je jednou z kľúčových tém pre SR a ktorá nebola v smernici uspokojivo vyriešená.

Vyhlásenie v mene Komisie k článku 22a a 22b smernice o energii z obnoviteľných zdrojov

Článok 22a smernice o energii z obnoviteľných zdrojov bude v spojení s jej článkom 22b stimulovať nevyhnutné nahradzovanie fosílnych palív používaných ako vstupné suroviny v priemysle a znižovanie emisií skleníkových plynov v priemyselných procesoch, ktoré sa ťažko elektrifikujú.

Keďže ide o novostanovený cieľ a počiatočnú fázu transformácie trhu s vodíkom, Komisia si uvedomuje, že dosiahnutie cieľa si bude minimálne do roku 2030 vyžadovať značné úsilie zo strany členských štátov a značné investície verejných a súkromných zainteresovaných strán.

Komisia si je vedomá, že splnenie cieľa stanoveného v článku 22a ods. 1 piatom pododseku, a to aj v spojení s článkom 22b, si v určitých prípadoch vyžiada vysoké náklady na prispôsobenie zariadení, v ktorých treba modernizovať procesy. Týka sa to určitých zariadení na výrobu amoniaku, ktoré si vyžadujú značné investície do výrobného procesu, aby sa nahradilo používanie vodíka vyrobeného parným reformovaním metánu. Komisia preto nezahrne tieto existujúce zariadenia do svojho posúdenia podľa článku 22a ods. 1 piateho pododseku a článku 22b ods. 1 písm. b) na základe preskúmania každého jednotlivého prípadu a ak je to náležité odôvodnené. Pri tom bude brať do úvahy, či boli tieto zariadenia úplne odpísané a kedy bolo prijaté konečné investičné rozhodnutie o modernizácii.

Komisia vo všeobecnosti uznáva, že dosiahnutie cieľov stanovených v smernici, najmä celkového cieľa v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a cieľov pre odvetvia dopravy a priemyslu si bude vyžadovať značné úsilie členských štátov a značné investície verejných a súkromných zainteresovaných strán a prípadne aj investície z vnútroštátnych rozpočtov. Komisia si je vedomá toho, že členským štátom treba pri plnení týchto cieľov pomáhať.

Komisia si uvedomuje, že členské štáty môžu prispieť k dosiahnutiu klimatickej neutrality do roku 2050 aj vďaka využívaniu iných zdrojov energie, ktoré sa nevyrábajú z fosílnych palív, než je energia z obnoviteľných zdrojov, ak sa rozhodnú také zdroje využívať.

Komisia si je takisto vedomá, že ciele v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov by mali ísť ruka v ruke s doplnkovým úsilím o dekarbonizáciu založeným na iných nefosílnych zdrojoch energie, aby sme do roku 2050 dosiahli klimatickú neutralitu, pričom zohľadní osobitné vnútroštátne okolnosti a štruktúru dodávok energie jednotlivých krajín. Pokiaľ ide o dosiahnutie tohto cieľa, Komisia sa domnieva, že zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov v rámci zvýšeného celkového záväzného cieľa Únie by sa malo začleniť do doplnkového úsilia o dekarbonizáciu zahŕňajúceho rozvoj iných nefosílnych zdrojov energie, na ktoré sa rozhodnú členské štáty zamerať.